

2. Законопроект «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» №9055-2 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/J H6ZJ1BA.html

3. Виступ Й. Бронза на конференції «Адвокатура: сучасне, минуле, майбутнє»[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://onua.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=8291:2018-12-07-15-53-54&catid=1:newsuniver&Itemid=138&lang=uk

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент **Ковальчук Інна Сергіївна**

Мосунова А. А.

*студентка 2-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

НАБУТТЯ ПРАВА НА ЗАНЯТТЯ АДВОКАТСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ ТА ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

Організація адвокатури починається з організації порядку набуття статусу адвоката. Процедура набуття права на заняття адвокатською діяльністю досить чітко відображує вимоги суспільства до адвокатів, ставлення влади до основоположних принципів організації та діяльності адвокатури, демократичність умов вступу до адвокатської професії.

Згідно з ч. 1 ст. 6 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатом може бути фізична особа, яка має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи в галузі права не менше двох років, склала кваліфікаційний іспит, пройшла стажування (крім випадків, встановлених цим Законом), склала присягу адвоката України та отримала свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю. Тобто зазначеною нормою фактично визначено передумови набуття особою статусу адвоката.

Однією з передумов набуття особою статусу адвоката є проходження нею стажування упродовж шести місяців. Закон «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначає, що стажування полягає в перевірці готовності особи, яка отримала свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту, самостійно здійснювати адвокатську діяльність. Таке формулювання є спірним.

Стажування забезпечує наставництво та передачу досвіду, розуміння стажистом етичного підґрунтя професії, традицій та принципів адвокатури. Протягом стажування стажист адвоката навчається приймати правильні та

вчасні рішення при веденні відповідних справ, має можливість опанувати навички професії [2, с. 60]. Отже, метою стажування має бути надання особі певних знань, навичок, досвіду роботи за адвокатською професією.

У зв'язку з цим більш правильним є підхід щодо мети стажування, визначений у п.п. 1.1 Положення про організацію та 269 порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, затвердженого рішенням РАУ від 25.09.2015 р. № 114, згідно з яким стажуванням є діяльність із формування і закріплення на практиці професійних знань, умінь і навичок, отриманих у результаті теоретичної підготовки особи, яка одержала свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту, щодо її готовності самостійно здійснювати адвокатську діяльність з метою отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю [3].

Викликає певну дискусію строк стажування. Практикуючі адвокати вважають передбачений Законом строк стажування в шість місяців недостатнім, тому що такий строк не дасть можливості особі стажиста отримати повне уявлення щодо здійснення захисту в кримінальному провадженні і, особливо, здійснення представництва в цивільних справах, які, як відомо, мають тенденцію до тривалих термінів їх розгляду. Отож, не завжди стажист отримає можливість вивчити процес надання правової допомоги клієнту від початку його звернення до адвоката і до логічного завершення розгляду справи. На мою думку, термін стажування мав би становити мінімум дванадцять місяців. Вважає логічним збільшити передбачений п. 1 ст. 10 Закону строк стажування до 1 року і Н.М. Бакаянова, пояснюючи це обсягом навичок, які стажист повинен здобути у процесі стажування, достатнім для укорінення в його свідомості адвокатської етики та зрозумілої потреби стажиста якнайскоріше отримати змогу працювати як адвокат та отримувати гонорари [2].

Завданням стажування не можна вважати отримання стажистом уявлення щодо здійснення захисту в одному кримінальному провадженні чи здійснення представництва в одній цивільній справі від їх початку та до кінця. За такого підходу і кілька років стажування особі може не вистачити. В адвокатів, які є керівниками стажування, зазвичай у провадженні не одна справа, кожна з яких може перебувати на тій чи іншій стадії, тому у стажиста є можливість ознайомитися з діяльністю адвоката на різних стадіях судочинства. Крім того, особа має затверджений радою адвокатів регіонів план стажування, який комплексно врегульовує засвоєння стажистом практичних навичок адвокатської діяльності у тій чи іншій сфері правовідносин, на тій чи іншій стадії процесу.

Варто враховувати й те, що особа, яка претендує на зайняття адвокатською діяльністю, вже має стаж роботи у галузі права принаймні два роки, ймовірно, вона брала участь у тих чи інших судових справах. При

цьому будь-який строк, чи то шість місяців, чи то один рік або й більше, є умовним, а набуття особою певних навичок залежить більше від її особистих здібностей, а не від строку стажування.

Надзвичайно важливе значення матиме стажування у зв'язку з дією монополії на здійснення представництва адвокатами у суді. Саме стажування спрямоване на ознайомлення стажиста не лише зі специфікою діяльності адвоката у суді, а й загалом зі специфікою представництва.

Стажування, можливо, стане чи не єдиним шляхом набуття практичного досвіду представництва кандидатами на отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю. Під час стажування особа набуває певних практичних навичок, отримує певні знання, які вона може використати для успішного складання кваліфікаційного іспиту. Особа, яка пройшла стажування, є більше підготовленою до іспиту. Не можна не звернути увагу і на те, що саме стажування потребує додаткових часових та матеріальних затрат як осіб, які набувають статусу адвоката, так і інших осіб (наприклад, керівника стажування). У зв'язку з цим доцільніше здійснювати відсів претендентів за наслідками складання кваліфікаційного іспиту саме до проходження стажування, а не після його проходження.

Ураховуючи наведене, вважаю, що більш доцільним взагалі є надання особі, яка виявила бажання стати адвокатом, альтернативи, за умовами якої особа на власний розсуд визначатиме, що для неї є більш прийнятним: спочатку скласти кваліфікаційний іспит, а потім пройти стажування, чи навпаки.

Список використаної літератури:

1. Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
2. Бакаянова Н. М. Перспективи розвитку інституту стажування за законодавством про адвокатуру та адвокатську діяльність / Н.М. Бакаянова // Юридичний вісник. – 2013. – №4.
3. Про затвердження у новій редакції Положення про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю [Електронний ресурс] : рішення Ради адвокатів України від 25.09.2015 р. № 114 // Національна асоціація адвокатів України. – Режим доступу: <http://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/rishennya/2015.09.25>

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових та правоохоронних органів Національного університету «Одеська юридична академія» ***Курганський Олександр Валерійович***